

gaa fra disse og bringe mig i Harmoni med Folkevillien under den Form, at jeg lader de virkelig saglige Argumenter ligge, eller en Minister kan staa fast paa sin saglige og uigendrivelige Argumentation og sige: Her staaer jeg, jeg kan ikke andet, og derigennem tvinge Anskuelserne og Majoriteten over paa den faste saglige Grund. Det er det, jeg beklager, at den højtærede Minister ikke har gjort i denne Sag. Nu siger jo Ministeren, og i saa Henseende er den højtærede Minister i Overensstemmelse med det ærede 4de Medlem for 9de Kreds, at det vilde være ganske urigtigt at tage det Standpunkt: Enten skal Anstalten ligge ved Hillerød, eller ogsaa skal den ikke bygges. Men vi er enige om, at Hillerød, saglig set, er det rette Sted, og saa maa dog virkelig Folketinget være end mindre berettiget til at sige: Enten bygge vi Anstalten ved Nykøbing, eller ogsaa bygge vi den ikke. Det bliver Folketingets Ansvar, det bliver ikke Landstingets Ansvar. Her have vi at gaa efter saglige Hensyn, og det forekommer mig, at hvis vi ikke vedtage at lægge Anstalten ved Hillerød, saa gaa vi paa tværs ikke alene af Fagkundskabens enstemmig udtalte Votum, men vi gaa ogsaa paa tværs af økonomiske Hensyn, økonomiske Hensyn, som jeg, naar alt gøres rigtigt op, tror kunne anslaaes til hundrede Tusinder af Kroner. I saa Henseende bygger jeg paa de Udtalelser, som foreligge i Ingeriørens Skrivelse, de 18,900 Kr., som Anlægget ved Nykøbing vil koste mere, de 2,000 Kr. i den aarlige Drift, der kunne kapitaliseres til 50,000 Kr., et Banespor ved Hillerød, der andrager 26,000 Kr., og saa dertil den Omstændighed, at Pengene skulle falde straks ved Nykøbing, det er 100,000 Kr. De Tal skal man nok komme til at lade staa. Men saa komme dertil Udgifterne ved Nykøbing til Avlsbygninger, Sten til Fundamenterne, som man har oppe ved Hillerød, Arbejdernes almindelige Fordyring ved Nykøbing helt bortset fra den Adgang til et større Landbrug, som navnlig Overlæge Helweg har peget meget stærkt paa burde tilvejebringes ved denne Lejlighed og kan tilvejebringes under den ideelle Form, at vi ved Trollesminde faa Statsdrift, og der udnytter man den derliggende Anstalts Arbejdskraft. Under disse Omstændigheder, helt bortset fra Vandspørgsmaalet, har jeg haft en bestemt Følelse af, at hvis vi vedtage at lægge Anstalten oppe ved Nykøbing, saa gaa vi lige paa tværs af det økonomiske Princip, vi ellers gaa efter i dette Ting, og som vi

have været enige om at holde i Hævd. Jeg anbefaler altsaa atter indtrængende, at man stemmer for at lægge Anstalten ved Hillerød.

Tvede: Jeg er ganske enig med det ærede Medlem (Sonne), der har ført Ordet paa Mindretallets Vegne, og naar jeg nu desuagtet tager Ordet her, er det, fordi det forekommer mig, at det er af saa stor Betydning, at denne Sag bliver rigtigt løst, at intet maa gøres, der kan være forkert. Det Sindssygehospital, der nu skal opføres, er jo ikke noget, der opføres for nogle enkelte Dage eller enkelte Aar, det vil antagelig komme til at staa i Hundrede Aar eller længere, saa jeg synes ikke, at man har Lov til at gaa hen og muligen gøre en Fejl i dette Øjeblik og lægge det forkert for Generationer og atter Generationer, som følge efter os. At Rigsdagen paa de sidste Dage, den er inde, og i de sidste Timer ret summarisk afgør en hel Mængde Sager, hvorom der er overvejende Enighed indenfor Tingene, det faar være, hvad det være vil, om end det maaske ogsaa er forkert, men at en Sag som denne, der ganske sikkert deler Anskuelserne baade her og i det andet høje Ting omtrent ligeligt imellem sig, afgøres i sidste Øjeblik, i de sidste Timer af en Rigsdagssamling og paa et Tidspunkt, hvor Overvejelserne og Undersøgelserne absolut ikke have været og ikke kunne være saa grundige som ønskeligt, er ikke rigtigt. Naar jeg udtaler dette, er det, fordi jeg har haft den Ære at være Formand for Udvalget. Medlemmerne indenfor Udvalget have ønsket Sagen fremmet og ønsket, at den skulde komme her ind i Tinget, men jeg maa erkende, at den ikke er tilbørligt oplyst. Der foreligger jo overhovedet ikke ordentlige Planer for hele Anlægget oppe ved Nykøbing paa Sjælland, og vi ere ikke en Gang naaede saa vidt, at den højtærede Minister har faaet oplyst, hvilket Vederlag Forpagteren af Jorden skal have for sin Fratræden. Det siges, at det haster med denne Anstalt. Ved Hillerød kan man bygge, om det skal være den Dag i Morgen; Erstatningen til Forpagteren skal der afgøres efter uvildige Mænds Skøn. Men oppe ved Nykøbing skal der finde en Forhandling Sted med Forpagteren, og hvori den resulterer, og hvor mange Penge der skal ydes, faar Rigsdagen ikke noget at vide om. Det bliver noget, som den højtærede Minister kan komme til at afgøre alene. Og hvis Manden saa sætter sine Fordringer ret højt op, efter at Rigsdagen